

Više od kluba!

Piše: RATKO CVETNIĆ

Dizačkom klubu Metalac bez pretjerivanja bismo mogli na rođendansku tortu ispisati ono geslo kojom Katalonci časte svoju Barcu: Mes que un club. Više od kluba! Sasvim pristojna čestitka jednom pedesetogodišnjaku...

Osnovan na Štefanje 1966. godine, Dizački klub Metalac iz Zagreba ovih blagdanskih dana obilježava pola stoljeća postojanja, pa se među brojne trofeje na klupskim vitrinama ovih dana smjestila i Medalja grada Zagreba.

Klub, koji danas djeluje u funkcionalnom prostoru u potpalublju Doma športova, živi je podsjetnik na dvije značajne tradicije zagrebačkog športa: teškoatletsku - koju možemo pratiti od legendarnog sokolaša Maksa Leidingera (koji je još 1905, također na Štefanje, osnovao prvi teškoatletski klub u Hrvatskoj), ali i na tradiciju radničkih športskih društava, važnu sastavnicu u sindikalnom i političkom konstituiranju radništva u razdoblju stasavanja građanskog Zagreba, dvadesetih i tridesetih godina prošlog stoljeća.

Radnički športski klubovi, vezani uz najveće industrijske centre Hrvatske i Jugoslavije, nesumnjivo su bili djelatna sastavnica športskog života, štoviše bilježimo ih i među suosnivačima značajnijih športskih saveza, ali uz športski život ti su klubovi - pod jakom infiltracijom komunista, socijaldemokrata, pa i anarhista - bili i specifičan rasadnik političkih ideja i pokreta.

Pretežito radničko članstvo

U tom svjetlu treba gledati i osnutak Radničkog sportskog društva Metalac 1929. godine. U još krutim okvirima Šestojanuarske diktature - koja je na posebnom nišanu imala kako hrvatske nacionaliste, tako i komuniste - osnutak se javlja kao želja za okupljanjem nekoliko športskih klubova s pretežito radničkim članstvom. Usprkos nepovoljnim političkim okolnostima Metalac se konstituirao brzo: uz sveprisutni

nogomet tu su brojne druge sekcije i klubovi, a formiraju se i prve ženske ekipe.

Rezultati u športskom smislu nisu naročiti, ali političkim zaoštavanjem ne samo u Jugoslaviji, nego i na čitavom europskom kontinentu, tjelovježba ionako sve više postaje službenicom visoke ideologije.

Poslije Drugog svjetskog rata, u uvjetima koji su na prvi pogled trebali biti idealni za razvoj radničkih športova i društava, dolazi do brze obnove Metalca. U tome času - kad su metalci posebna kasta unutar nove razvojne religije koja se naziva industrijalizacijom - čini se kao da je Metalcu samo nebo granica. Tu su moćne firme, socijalistički giganti poput Končara i Prvomajske, a klubovi i sekcije - spomenimo boks, biciklizam, nogomet, tenis, rukomet, šah, odbojku - jamče masovnost kao jedno od načela športa u novom društvu. Pa, na koncu i sam Tito prihvaća počasno predsjednikovanje RSD Metalcem.

Osnivačka skupština DK Metalac

No, i za današnje je prilike poučno upozoriti na ustroj tzv. socijalističkog modela športa, kako bi se razumjelo zašto Metalac, usprkos svega, stalno glavinja iz jedne krizne financijske situacije u drugu. Naime, već od ranih dana "socijalističke revolucije" lokalna politička elita, imajući pod sobom mjesne ljudske i gospodarske resurse, nastojala je unutar svoga područja reproducirati osnovni, beogradski model športskoga kolektiva. Takve male replike Partizana i Crvene zvezde, kao glavnih korporacija, pojavljivat će se na svim republičkim, gradskim i nižim razinama gdje god bi neko malo bogatije poduzeće, uz sveprisutni politički i ekonomski voluntarizam, to omogućavalo.

Jednom uspostavljena (politička) uprava potom je lako pronalazila ostala dva elementa uspješnoga športskog kolektiva - struku i natjecatelje. Čime šport vraća tu uslugu? Javnom političkom i medijskom promocijom svojih dobrotvora (dakle, kao i danas), a u ozbiljnijim situacijama i materijalnom naknadom. Ali, to je vrijedilo za velike športove, mali su stajali izvan modela, čekajući neku sretnu kadrovsku koincidenciju. Upravo je takva bila sudbina i "Titovog Metalca".

Ključan, ma kako ideološki obilježen, dokument u proučavanju povijesti dizačkoga kluba, ali i čitavog Radničkog sportskog društva, jest monografija "Zlatne godine", urednika Milan Ilića, izdana 1979. u povodu 50. obljetnice RSD-a Metalac. U knjizi se kronološki može pratiti život koja je šezdesetih godina, u vrijeme nastanka "potošačkog socijalizma", pratila športski život Zagreba: novi športovi mijenjaju tradicionalnu fiskulturnu kartografiju, pa ta pojava ne zaobilazi ni Metalac - osnivaju se sekcije juda, bowlinga, karatea... - a na sa-

Marijan Kraljević King

DIZAČKI KLUB METALAC

Legende Metalca, uz vitrinu s trofejima, s lijeva: sjede Milan Bobetko i Milan Marut, stoje Karmelo Kursar i Branko Zemunik.

mom izmaku 1966. godine dolazi, dakle i do osnutka Dizačkog kluba Metalac.

Prema zapisniku s osnivačke sjednice, glavni motiv je pomoć "dizačima utega koji zadnjih godina vježbaju po svojim stanovima" što će reći da nisu odmakli daleko od Leidingera koji se - kako navodi zapis na klupskoj webici (www.dk-metalac.hr) po povratku iz Brna u Zagreb morao osloniti na vlastito kljuse: "Iz svog džepa sam nabavio 4 žonglir bombe, svaka je imala 12 i pol kg, jednu osovinu s bučicama od 54 kg, jednu običnu bučicu od 38 kg i jednu osovinu s kotačima. To je 5 kotača na svakoj strani, svega 10 kotača, koji su zajedno s osovinom teški 128 kg... Objeručke sam najviše dizao 110 kg".

Prvi predsjednik Tomislav Hrkač

Naravno, glavni motiv dizačima, koji ionako vježbaju na vlastitim spravama, jest administrativne prirode: klub im omogućuje registraciju, a time i uključuje u sustav natjecanja. Prvi predsjednik kluba je Tomislav Hrkač, a čelništvo kluba čine još Pavle Veldin i Voloda Ivasović, dok je prvi trener - odnosno, kako se to u pomalo birokratiziranom jeziku naziva, stručni referent - Marijan Kraljević King, jedan od nesumnjivo živopisnijih primjeraka zagrebačkog športskog, ali i izvanšportskog života.

Trening se održava u dvorani u Miš-

kininjoj ulici na Črnomercu, a pod Kraljevićevim vodstvom momci u crveno-crnim Metalčevim dresovima već nakon nekoliko godina podižu klub do naslova viceprvaka Jugoslavije i finalista državnog Kupa.

Broj dizača penje se na preko stotinu i pedeset, jake su i podmladačke selekcije, pogotovo nakon što Branko Zemunik 1975. pokreće školu dizanja.

Iako stalne selidbe iz jednog podstanarstva u drugo - Ilica, Kutija šibica, Dom sportova - osipaju članstvo, čvrsta jezgra najkvalitetnijih natjecatelja, među kojima su i državni rekorderi i reprezentativci ostaje na okupu: Nenad Stojanović, Branko Zemunik, Milan Marut, Karmelo Kursar, Tomislav Antolić, Drago Kemenović, Petar Tončinac.

Osamdesetih godina prvo se generaciji dizača Metalca pridružuju mlađe snage - Marijan Mihoković, Zoran Horvat, Marko Uranker, Duško Kadijević, Vlado Krznarić, Mladen Majcenović - koje nastavljaju nisku državnih i republičkih prvaka i rekordera.

Uprava se formira od samih članova kluba - poput Milana Bobetka, Milana Maruta, Ostoje Storebra - a Branko Zemunik, koji je i danas glavni trener kluba, sve se više afirmira kao vodeći hrvatski i jugoslavenski stručnjak u ovome području, što mu u godini Univerzijade donosi mjesto posljednjeg izbornika ju-

Vlado Krznarić

Dizački klub Metalac danas je jedino mjesto u Zagrebu u kojem se izvode certificirani treninzi dizanja i tjelesne pripreme što mnogi vrhunski športaši i športašice prepoznaju kao svojevrsni all-inclusive

Ljubica Nevjestić

goslavenske, a tri godine potom i prvoga izbornika hrvatske dizačke vrste.

U prvim poratnim godinama novu stranicu u povijesti kluba otvaraju žene - Željka Skuliber nastupom u Prahu 1996. postaje prva hrvatska sudionica na europskom prvenstvu, a kad joj se odmah potom na međunarodnim natjecanjima pridružila Branka Zemunik, ove su dvije djevojke postavile temelj Metalčeve dominacije u hrvatskome ženskom dizanju.

Na određeni je način to objasnila sama Branka Zemunik u razgovoru za Olimp prije desetak godina: "Mi nismo fitness-centar nego dizački klub", želeći time pozicionirati Metalac kao svojevrsnu antitezu poplavi pomodarskih gymova kakve možete naći iza svakog ugla.

Legende na zidovima dvorane

Dizački klub Metalac danas je jedino mjesto u Zagrebu u kojem se izvode certificirani treninzi dizanja i tjelesne pripreme što mnogi vrhunski športaši i športašice prepoznaju kao svojevrsni all-inclusive. A to je, pak, na osobit način pridonijelo ženskoj strani klupske povijesti. Naime, kad je u Taekwondo klubu Metalac devedesetih stasavala prva generacija naših međunarodno uspješnih natjecatelji- ca - Iva Gavez, Nataša Vezmar, Miet Filipović - djevojke su zahvaljujući temeljitoj pripremi bile

u stanju bez problema dobok zamijeniti dizačkim trikoom i dopuniti klupsku vitrinu nacionalnim titulama. U ovoj ekipi moramo spomenuti i Neru Kresojević, Ivanu Vujčić, Karmen Komljen, Karmen Shabar...

Danas su vodeći dizači utega u Metalcu Ivan Knez, Adam Mesaroš, Nermin Zečić, Eldin Omerović, Ensar Musić, Stipan Ljubičić, Luka Bilić, Magdalena Cvetko, Ivana Ovcina... Neke smo vjerojatno i preskočili. Sve njih mogli bismo nazvati sadašnjošću i budućnošću kluba. A živa povijest kluba je skupina „starijih omladinaca“, redovitih vježbača, što je predvode Milan Marut Fičo, Karmelo Kursar i Milan Bobetko - legende Metalca, ali i hrvatskog dizanja utega - čije vas crno-bijele fotografije iz natjecateljske dobi prate sa zidova dvorane.

Ako je tradicija nešto što podrazumijeva prijenos znanja i vrijednosti s naraštaja na naraštaj, onda nema sumnje da su teretana DK Metalac i podrum Doma sportova ogledno "mjesto memorije" zagrebačkog športa, sa svim svojim nekadašnjim, sadašnjim, ali i budućim šampionima. Stoga bismo Metalcu bez pretjerivanja mogli na rođendansku tortu ispisati ono geslo kojim Katalonci časte svoju Barcu: Mes que un club. Više od kluba! Sasvim pristojna čestitka jednom pedesetgodišnjaku.

Stoje: Mladen Majcenović, Damir Rudan i Branko Stanivuković
Čučić: Boris Čavić